

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De Svppellectili Ecclesiae Cathedralis. Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

regulis constitutis ostendere etiam, quæ Ecclesiastica ea suppellex, rursum quæ duplex, quæ item triplex, quæ quadruplex, quæ quintuplex, quæ deniq; multiplex, pro necessario commutationis vsu laudis causa esse debeat.

Postremò aliquà omnis enumeratæ suppellectilis formam commonstrare volumus, vt apparatus omnis, & cum solennitatum rationibus, rituumq; regulis atque institutis conueniat, & in omni Ecclesia, vbi per facultates potest, quò decentior omni ex parte existat.

Iam verò in toto hoc genere initium à basilicæ cathedralis suppellectile institui mus: tum reliquarum deinceps Ecclesiarum, nempe collegiatarum, parochialium, ac simplicium apparatus ordine prosequimur.

DE SUPPELLECTILI Ecclesiæ Cathedralis.

Cap. I.

Basilicæ igitur cathedralis erit vt infra demonstratur suppellex: cuius etiam certè aliqua pars communis esse potest solennium Missarum, tum Episcopaliũ, tum aliarum quæ collegiatim celebrantur, & aliorum præterea diuinorum officiorum; est illud tamen cum omni ratione conuenientius, vt vbi per facultates potest, in Ecclesia cathedrali apparatus sit sacrarum vestium, ornamentorũ, & reliquæ suppellectilis, vsui solũ, proprièq; additus Missis, diuinis officijs ceterisq; sacris ministerijs, quæ ab Episcopo peraguntur.

Itaque cathedralis hæc suppellex distinctè exponetur: ac primò sanè loco hæc Episcopaliũ officiorum, deinde illa quæ vsui est, cum diuina officia per alios peraguntur.

SUPPELLEX

Missarum diuinorum officiorum, ministeriorumq; Episcopaliũ propria.

Suppellex Episcopali vsui solũ addita hæc erit: quæ infra commonstrata, partim ad altaris maioris apparatus attinet; partim præcipua ac propria est vestium Episcopaliũ, ad Missæ sacrificij, & diuinorum officiorum ministe-

riorumq; sacrorum solennem celebritatem vsuq; necessarium; partim ex indumentis est, quibus vtuntur; quicunq; Ecclesiæ ministri Episcopo solemniter celebranti ministrant; partim verò (quæ reliqua suppellex est) ex multiplici genere constat, quod infra exponitur titulo suo.

Apparatus Altaris maioris Episcopali celebrante.

CRUX: Candelabra septem cum operculis ternis extinctorijs.

Emunctoria duo.

Tabella secretorum vna.

Mappæ, quas tobaleas dicunt, minores duæ.

Mappa, seu tobalea maior, vna.

Pallium.

Velamentum ad ornatum frontispicij Altaris.

Tapetia, seu stragula bradelle, & graduũ altaris, & plani item, quod à fronte, & ab vtroque eius latere est.

Vestis, indumenta, ornamenta ve Episcopalia, Missarum, diuinorum officiorum, ac ministeriorum solennium vsui necessaria.

CAligarum par.

Sandaliorum par.

Amictus vnus cum fascia, seu auriphrygio.

Albæ cum suis grammatis, seu auriphrygijs.

Cingulum, seu Zona cum tuo succinctorio.

Crux pectoralis ad collũ appendenda.

Stola

Tunica, quam tunicellam etiam dicunt.

Dalmatica.

Chyrothecarum par.

Planeta.

Subirreta mitralia quatuor.

Mitræ pretiosæ binæ.

Mitræ simplices binæ.

Anulus episcopalis insignior.

Gremiale.

Baculus pastoralis.

Manipulus.

Pluuiale.

Pectorale ad pluuialis connectendi vsu.

Indumenta Ecclesie ministrorum Episcopo solenniter diuina officia celebranti inferuentium.

Pluuiale sacerdotis assistentis ad librum.

Tunicella duæ vsui duorum assistentium diaconali vestitu.

Amictus sui diaconi vnus; in Ecclesia Metropolitana duo cum suis fascijs, seu auriphrygijs.

Amictus item vsui subdiaconi vnus; in Metropolitana duo cum suis fascijs seu auriphrygijs.

Alba diaconalis vna item; at in Metropolitana duæ, cum suis grammatis seu auriphrygijs.

Alba subdiaconalis vna etiam: duæ verò in Metropolitana cum suis grammatis seu auriphrygijs.

Cingulum diaconale vnum; item in Metropolitana duo.

Cingulum subdiaconale, vnum; in Metropolitana duo.

Dalmatica diaconalis vna; in Metropolitana duæ.

Tunicella subdiaconalis vnæ; at in Ecclesia Metropolitana duæ.

Stola diaconalis vnæ; at in Metropolitana duæ.

Velum subdiaconale ad vsum ferendi calicis patenæve sustinentæ.

Pluuiiale vsui sustinentis librum.

Pluuiiale præterea vsui sustinentis candelam accensam.

Pluuiiale vsui ferentis baculum.

Velum sui capellani sustinentis mitræ.

Vela item, seu continentia, vsui ministrorum portantium indumenta ornata episcopalia, cum Episcopus scilicet illis vel induitur vel exiit: eaque duodecim.

Reliqua suppellex Missæ, diuinorum officiorum, aliorumque ministeriorum episcopaliū solennium vsui.

C Alix.

Patena.

Velum calicis.

Corporale.

Saculus corporalis.

Purificatorium.

Hamulæ, seu vrceoli quatuor.

Peluis vrceolorum.

Missalia duo.

Liber Missarum episcopaliū cantus modulatione notatarum.

Signaculum Missalis.

Integumentum Missalis.

Puluinar Missalis.

Pontificalia duo.

Signacula pontificalium bina.

Integumentum pontificalis vnum.

Instrumenta duo vsui candelæ sustinentæ cum suis emunctorijs.

Thuribula bina.

Acerræ binæ.

Cochlearia bina.

Vestitus sedis episcopalis.

Scabella picta vsui assistenti Episcopo.

Faldistorium.

Integumentum faldistorij.

Puluinaria faldistorij duo, vnum ad sedendi, alterum ad genua flectendi vsum.

Abacus.

Mappa abaci.

Candelabra abaci bina.

Sustentacula Mitrarum bina.

Vasa, seu hydriæ ad ornatum abaci, tria, aut plura.

Vrceus magnus, quod bocale dicunt, vnus, aut duo.

Peluis magna vna, aut duæ.

Mantilia ad vsum abstergendi manus quatuor.

Lectionarium ad vsum Missæ solennis in Ecclesia Metropolitana.

Integumentum lectionarij.

Epistolarium.

Integumentum epistolarij.

Euangelistarium.

Integumentum euangelistarij.

Integumentum ambonis, vel suggesti.

Integumentum lectorilis.

Vas gestatorium aquæ benedictæ.

Aspergilla duo.

Pannus lineus, seu fabarium ad abstergendum caput baptizati vsui in baptismis solennibus.

Ampulla crystallina balsami cum cochleari argenteo.

Peluicula item ad vsum multiplicis ministerij Episcopalis quatuor, sexve.

Forfices ad vsu sacræ ordinationis bini.

Vasa tria vsui sacris oleis conficiendis; vnum

vnum scilicet in quo sacri chrisimatis; alterum in quo sacrae extremæ unctionis; tertium in quo catechumenorum oleum consecratur.

Vascula præterea sacrorum oleorum ministratoria totidem.

Vasculum item vnum tripliciter inter se distinctum, vsui sacri olei; catechumenorum scilicet, chrisimatis, & infirmorum, in varijs ministerijs episcopalibus.

Vela tria ferica, vnum ad vsum contegendi vas chrisimatis, alia duo ad integenda vasa, vnum olei infirmorum, alterum catechumenorum.

Candelabrum vnum } vsui sacrae ordinationis Acoluthorum.

Liber exorcismorum vsui sacrae ordinationis exorcistarum.

Liber epistolaris vsui sacrae ordinationis subdiaconorum.

Liber Euangelistarum vsui sacrae ordinationis diaconorum.

Suppellex, quæ Missarum, & officiorum episcopaliū vsui proprie vt supra addicta, pro varietate colorum quintuplex esse debet.

Cum porro sacrae vestes indumentave, & altaris, & episcopi celebrantis, & ministrorum, esse debeant coloris conuenientis officio, & Missæ dici, ex instituto sanctæ Matris Ecclesie, quæ coloribus quinque; vt consuevit, albo scilicet, rubro, violaceo, viridi, atque nigro; sit, vt pro hac colorum varietate in diuinis officijs instituta, quintuplex sit sacrarum vestium & indumentorum apparatus supra nominatim expositus.

Vestes igitur sacrae, indumenta, ornamento, quæ ordine infra numerantur, quinque singula esse debent, colore scilicet diuerso; vt pote albo, rubro, violaceo, viridi, & nigro; exceptis quibusdam indumentis nominatim infra commostraris, quæ quadruplicia tantum sunt, quoniam nigro colore non adhibentur.

Pallium altaris.

Velamentum frontispicii altaris.

Caligæ } Hæc indumenta quadruplicia tantum erunt nigro colore esse non debent.

Auriphrygium, seu fascia amictus.

Grammata, seu auriphrygium albæ.

Stola.

Tunica.

Dalmatica.

Chyrotheca) quarum scilicet paria quatuor tantum erunt, quia nigro colore non adhibentur.

Planeta, seu Casula.

Gremiale.

Manipulus.

Pluuiale.

Pluuiale assistentis sacerdotis.

Tunicellæ vsui assistentium diaconali vestitu.

Auriphrygium amictus diaconalis vnus; in Metropolitana duo singulorum colorum.

Auriphrygium item amictus subdiaconalis vnus; in Metropolitana duo singulorum colorum.

Grammata, seu auriphrygium albæ diaconalis vnus; in Metropolitana duo.

Grammata, seu auriphrygium albæ subdiaconalis vnus; in Metropolitana duo.

Dalmatica diaconalis vna; in Metropolitana dua.

Tunicella subdiaconalis vna; in Metropolitana dua.

Stola diaconalis vna; in Metropolitana dua.

Manipulus diaconalis vnus; in Metropolitana duo.

Manipulus subdiaconalis vnus; in Metropolitana duo.

Pluuiale vsui sustentis librum.

Pluuiale item vsui sustentis baculum episcopalem.

Hoc verò indumentum quadruplex tantum esse debet, quoniam in officijs pro mortuis non adhibetur baculus.

Pluuiale præterea vsui sustentis candelam accensam.

Velum calicis.

Sacculus corporalis.

Signaculum Missalis.

Puluinar Missalis.

Signaculum pontificalis.

Integumentum pontificalis.

Vestitus sedis episcopalis.

Indumentum faldistorij.

Puluinaris faldistorij.

Integumentum lectionarij.

Inte-

Integumentum epistolarij.
Integumentum euangelitarij.
Integumentum ambonis, vel singesti.
Integumentum lectoris.

Suppellex indumentorum, quæ è lino, byssove confecta, ministerijsq; episcopalis addicta, & in simplici numeratione supra mox posita, ob multitudinē, necessariumq; lauacionis vsu, multiplicata esse oportet, vt infra vberius exponitur de suppellectile indumentorum linearum.

Primò igitur altaris indumenta lineæ, byssinaue, vsui Missis episcopalis sunt, quorum tota summa erit numero infra mox notato.
Mappæ maiores tres.
Mappæ uinores sex.

Indumenta lineæ episcopalia.

Amiētus octo.
Albæ totidem.
Corporalia sex cum suis pallis.
Purificatoria duodecim.
Mantilia ad vsu abitergendi manus numero duodecim.
Mappæ abaci tres.
Sabaria ad vsu baptismorum solennium tria.
Indumenta lineæ vsui ministrorum Episcopo inseruentium.

Amiētus diaconales octo; in ecclesia Metropolitana sexdecim.
Albæ diaconales octo; in Ecclesia Metropolitana vt supra sexdecim.
Amiētus subdiaconales octo; in Metropolitana sexdecim.
Albæ subdiaconales octo; in Metropolitana etiam sexdecim.

DE SUPPELLECTILE,

Quæ Canonis, ceterisq; Ecclesiæ Cathedralis ministris in Missis conuentualibus diuinisq; officijs vsui est.

Exposita suppellectile, quæ episcopali vsui propriè addicta est; sequitur vt dicatur de suppellectile, quæ canonicis, ceterisq; ecclesiæ cathedralis ministris in peragendis diuinis officijs necessaria est.

Hæc porrò ordine distincta, partim ad

altaris maioris apparatus: partim ad Missæ conuentualis, & diuinorum officiorum vsu; partim ad cultum & administrationem sacræ Eucharistiæ, aliorumque sacramentorum: partim ad alia Ecclesiastica ministeria, & alia item speciètim ad funeralia officia; alia deniq; ad sacrificiam pertinet.

Hic sanè distinctio modus, in reliquarum etiam ecclesiarum, prout earum vnusquisq; ratio tulerit, suppellectile cõmodè demonstranda præfiniendaq; seruabitur. Primo autem loco suppellectilis apparatus simplex exponetur.

Apparatus Altaris maioris.

Candelabra sex cum suis operculis extingtorijs binis.
Emunctoria duo.
Tabella secretorum.
Mappæ minores duæ.
Mappa maior vna.
Pallium.

Velamentum ad ornatum frontispicij Altaris.

Tela stragula Altaris.

Tapetum bradellæ Altaris.

Tabellæ orationis de Sancto, cuius nomine altare cappellave maior nuncupatur, duæ; vna à dextro, altera à sinistro latere clathrorum altaris cappellave extrinsecus affigenda.

Tabellæ item duæ orationum de Sancto, Sanctiue, quorum insignes reliquæ in eo altari reconditæ sunt.

Suppellex ad vsu sacrificij Missæ Conuentualis, & diuinorum officiorum.

Amiētus sacerdotalis cum suo auriphrygio, seu fascia.

Alba sacerdotalis cum suis auriphrygiis, seu grammatis.

Cingulum sacerdotale.

Manipulus sacerdotalis.

Stola sacerdotalis.

Planeta.

Pluuiale.

Amiētus diaconalis cum auriphrygio, seu fascia.

Amiētus subdiaconalis cum fascia, seu auriphrygio.

Alba diaconalis cum suis grammatis, seu auriphrygijs.

Alba

Alba subdiaconalis cum suis gramulis,
seu auriphrygijs.
Cingulum diaconale.
Cingulum subdiaconale.
Dalmatica diaconalis.
Tunicella subdiaconalis.
Manipulus diaconalis.
Stola diaconalis.
Manipulus subdiaconalis.
Velum subdiaconale, ad vsum ferendi ca-
licis, patenaeve sustinendae.

Suppellex quae sequitur, propria
Missae tantum.

C Alia.
Patena.
Velum calicis.
Corporale cum palla.
Sacculus corporalis.
Purificatorium.
Hamularum, seu vrceolorum paria duo.
Pellicula vrceolorum.
Missalia tria.
Integumentum Missalis.
Signaculum Missalis.
Puluinar Missalis.
Lectioarium ad vsum Missae solennis
in ecclesia Metropolitana tantum.
Integumentum lectioarij.
Epistolarium.
Integumentum epistolarij.
Euangelistarium.
Integumentum Euangelistarij.
Integumentum ambonis, vel suggesti.
Cereostata octo cum suis operculis ex-
tingentis.
Tabella gestatoria pacis offerendae.
Sudarium ad nares expurgandas cum
opus est in Missa sacro.
Funiculus cum globulo, vnde sudario-
lum pendeat.
Crepidarum mundarum paria terna.

Suppellex, quae Missae Conuentualis, di-
uinorum officiorum, processionum-
que vsui communis est.

C Rux Capituli.
Thuribula duo } Ad thurifica-
Acerae binae } tionis vsum.
Cochlearia bina.
Pluuialia tot, quot sane quidem sunt Ec-
clesiae canonici, & dignitate praediti, &
Mansionarij, alijq; id generis ministri

Episcopo celebrante.
Planetae etiam totidem, quod canonici
alijve sunt, qui sacerdotales praebendas
habent, certis statis diebus adhibendae
ex libro ceremoniarum.

Dalmaticae diaconales, quot canonici
alijve qui diaconales praebendas obtinet.
Tunicellae subdiaconales itidem vt pro-
ximè supra.

Cereostata bina ad vsum processionum
Canthari item in ecclesia Metrop. bini.
Candelabrum cerei paschalis.

Labarum, seu vexillum sancti patroni
Ciuitatis ad vsum processionum.

Crotala, seu crepitacula lignea tria sal-
tem, ad vsum pulsandi loco campanarum
in tenebris hebdomadae sanctae.

Candelabrum triangulare ad vsum susti-
nendi candelas in tenebris hebdomadae
sanctae, praeterquam in Metropolitana.
Stragulum sedilis, in quo sacerdos Missae
sacrum faciens, & ministri aliquando
assident.

Aulae, pannive plures, ad vsum ornandae
cappellae maioris, & chori, aut basilicae,
solenniioribus diebus.

Lectorilia stataria chori duo.

Lectorilia minora gestatoria tria saltem.

Integumenta lectorilium statariorum.

Integumenta lectorilium gestatoriorum.

Libri, seu volumina ad vsum diuinorum
officiorum in Ecclesia Metropolita-
na pro ritu Ambrosia-
ni ratione.

B Reuaria forma grauiori tria saltem.
Calendaria, anniuersaria seu perpetua
tria item.

Psalteria praeterea cum hymnis tria saltem.
Libri de hymnis musica modulatione
notatis tres saltem.

Antiphonaria de Dominicis tria.

Antiphonaria de Sanctis tria.

Antiphonalia feriata tria.

Lectioalia matutinalia tria.

Homiliaria tria.

Lectioaria ex libro Genesis ad officia

Quadragesimae post horam Tertiam &
Nonam duo.

Lectioaria item de Exodo ad Officiu
Dominicarum Quadragesimae post pri-
mam Missae orationem.

Ex prouerbijs Salomonis duo item.

Lectio-

Lectionaria item ex sermonibus sancti Ambrosij ad officia Dominicalia Quadagesimæ duo.

Lectionaria item de vitis Sanctorum in stas quibusdam vigilijs duo.

Pontificalia tria.

Ceremonialia tria: vnum quod dicitur Romanum, alterum Ambrosianum, tertium Paridis de Grassis.

Sacramentalia quatuor.

Processionalia, seu libri Litaniarum processionum ve, quinque, pluresve.

Libri ad usum funerum, & officij mortuorum quinque, pluresve item.

Libri cantus Ambrosiani varietate tonorum distincti, ad usum lectionum, psalmorum, & id generis aliorum, numeros tres.

Libri, in quibus hymnus, Gloria in excelsis, Symbolum, & Sanctus, musicis notis descripta sunt, numero tres.

Libri de ceremonijs Missæ tres item.

Libri de computo ecclesiastico duo.

Libri seu volumina ad usum diuinorum officiorum in alijs ecclesijs cathedralibus.

Breuiaria forma ampla tria.

Calendaria perpetua tria.

Diurna aut psalteria cum hymnis tria.

Hymnaria musico cantu exscripta tria.

Lectionaria tria matutinalia.

Homiliaria tria.

Antiphonaria de Dominicis duo.

Antiphonaria de Sanctis duo.

Gradualia de Dominicis duo.

Gradualia de Sanctis duo.

Manualia duo item.

Martyrologia itidem duo.

Libri de officio mortuorum duo etiam.

Ritualia tria.

Processionalia tria, plura ve.

Pontificalia tria.

Ceremonialia totidem; duo scilicet Romana, tertium Paridis de Grassis.

Sacerdotalia duo.

Rationalia diuinorum officiorum duo item.

Libri de computo ecclesiastico duo quoq;

Libri præterea ijque probati, de musico cantu modulatione ve diuinorum officiorum, numero tres, pluresve.

Suppellex, quæ ad cultum & administrationem sacre Eucharistiæ, aliorumque Sacramentorum vsui est.

Conopœum tabernaculi maioris. Tabernacula paruula duo: alterum altius, atque ornatius; alterum minori & altitudine & ornatu.

Amboque ad usum exponendæ in altari sacre Eucharistiæ, & in processionibus ferendæ.

Pixides quatuor: vna vsui ad conseruandam sanctissimam Eucharistiam; altera ad illam ægris ferendam; reliquæ duæ, ac plures etiam pro ratione frequentis populi ad sacram communionem conuenientis, eaque grandiores; & ad eum usum, cum scilicet aliquando eodem tempore viris separatim a feminis sacra Eucharistia ministratur; eodemque item tempore aliæ hostiæ ad eiusdem populi communionem consecrandæ sunt.

Vela quatuor, ad usum sacre Eucharistiæ, quæ in tabernaculo maiori asseruatur, decenter contegendæ.

Vela præterea duo, ad sacre Eucharistiæ contegendæ usum, cum ad ægros scilicet illa fertur.

Velum vnum ad illam in processionibus solennibus ferendam.

Vmbellæ duæ, vna vsui cum ad ægros sacra Eucharistia defertur, altera in processionibus adhibenda.

Crux, in qua Christi Domini imago affixa pendeat, eaque decenter expressa, ad ægros sæpe ferenda.

Laternæ grandiores sex vsui sacre Eucharistiæ ad ægros ferendæ.

Cercoferaria breuiora vigintiquatuor, deferendis luminibus vsui, cum sacra Eucharistia fertur.

Tintinnabulum gestatorium vnum, cum sacra Eucharistia fertur.

Mappæ ad apparatus communionis in ecclesia ministrandæ.

Mappule præterea breuiore: subter sanctissimam Eucharistiam sustinendæ, dum in ecclesia, aut ægrotis ministratur.

Vasa pro purificatione populi quatuor, sexve.

Vasa pro vino purificationis maiora quatuor, ac minora totidem.

Z Scam

Scamnia item oblonga ad apparatus comunionis populi, sex, plura ve, prout est eius frequentia.

Vasa duo sacrorum oleorum, chrisimatis, catechumenorum; eaq; ad usum parochialis curæ, quæ in ecclesia cathedrali geritur, cum suis cotylis, & sacculis.

Hæc verò duplicia sint: vt in Pascha illis vacuis parochus animarumve curator ad olea sacra recens consecrata suscipienda utatur; aliaque rursus retineat ad asseruandum quod reliquum est sacrum oleum vetus, quo uti possit, si in parochiali cura opus esset, dum alia vasa parantur ad recens oleum sacrum recipiendum.

Vasa item duo olei sacri infirmorum ob eiusdem parochialis curæ usum, cum suis cotylis, & sacculis.

Vbi verò plures parochi animarumve curatores sunt, totidem etiam vasa sint instructa olei sacri.

Pannus lineus, quod sabarium dicitur, ad usum abstergendi caput infantum baptizatorum.

Suppellex quæ multis ministerijs sacris communis est.

VAs vnum vsui aquæ Dominicis diebus benedicendæ.

Vasculum gestatorium aquæ benedicte. Aspergillum.

Peluis grandiuacula gestatoria vna saltem ad usum lauationis manuum.

Vreolus ob eundem usum grandiuaculus vnus item.

Mantile grandius ad manus abstergendas.

Vasa vsui excipiendi oblationes duo saltem.

Superpellicea ad usum varium ministeriorum sacerdotalium.

Superpellicea vsui clericalium ministeriorum.

Suppellex officiorum funeralium propria.

Feretra duo.

Pallia feretralia duo saltem: vnum quo cadauera contingunt, cum offeruntur, & cœnotaphia item, alium, quo eadem cadauera subferantur.

Cœnotaphium gestatorium, quod tumba dicitur, vnum.

Basis cœnotaphij vna item.

Pannus fragulus eiusdem basis vnus etiam, aut basis saltem decenter picta.

Cruces, quæ circa cœnotaphium collocantur, quatuor.

Scabella sustentaculave crucum quatuor item.

Candelabra ferrea octo, aut duodecim, plura ve ex vsu basilicæ cathedralis.

Suppellex Sacristiæ cathedralis.

Instrumenta ferrea bina ad usum conficiendi hostias.

Vasculum vnum pro asseruandis hostijs magnis.

Vasculum item vnum pro hostijs paruis. Capsulæ corporalium binæ.

Capsulæ binæ item vbi purificatoria reponuntur.

Sacculus calicis.

Sacculus pixidis.

Thecæ calicum numero tot quot sunt calices.

Mantile grandius loco appendendum vbi manus lauantur.

Mappa ad usum altaris sacristiæ seu armarij, apud quod sacerdos vestes sacras induit.

Tapetia duo saltem, vicissim loco sterrenda, vbi sacerdos se induit, aut eorum loco clathra lignea.

Crepidarium mundarium paria tria, si quando opus est calcæos luto inquinatos deponi.

TABELLA de professione fidei.

Tabella de sacris reliquijs in basilica cathedrali reconditis.

Tabella Indulgentiarum eidem ecclesiæ perpetuò concessarum.

Tabellæ binæ de orationibus preparatorijs, ad usum sacerdotum qui celebraturi sunt.

Tabellæ item binæ orationum, quas pronunciant sacerdotes dum sacras vestes induunt.

Tabella distributionis horarum pro Missis celebrandis.

Tabella præterea de Missis, eorum moratioibus, funeralibus, & alijs eiusmodi officijs: quæ in singulas hebdomadas certis

certis statis diebus, vel ab vniuerso Capitulo clerove ecclesie, vel ab vnoquoque sacerdote capellano, in singulis altaribus capellive, ex fundatione, institutione, aut legati elemosineve nomine, aut aliqua alia obligatione præitari debent.

Tabella, quæ dyptica dicitur, de singulis Episcopis, qui in ecclesia cathedrali ordine præcesserunt.

Pro quibus Episcopis in Missæ sacro aliquando precandum est.

Tabella processionum vna.

Tabella itidem de titulis, dignitatibus, canonicatibus, præbendis, & reliquis beneficijs, officijsve ecclesie.

Tabella de Missis, officijsq; diuinis, quæ ab Episcopo ex decreto puinciali quæto, atque ex consuetudine ecclesie soleniter peraguntur.

Tabella rursus perpetua de officijs functionibusve item perpetuis Archipresbyteri, Archidiaconi, & reliquorum singulorum, dignitates, canonicatus, aut alia beneficijs in ecclesia cathedrali obtinentium.

Tabella vna pluresve perpetuæ item de his officijs, vt pote.

De officio Præfati.

De officio Magistri cæremoniarum.

De officio Sacristæ.

De officio Mansionariorum.

De officio Magistri chori.

De officio Custodum.

Tabella item hebdomadaria horariave eiusmodi officiorum.

Tabella præterea de regulis distinctionis officij solennis & non solennis in ecclesia Metropolitana pro Ambrosiani instituti ratione; officij item simplicis, semiduplicis, & duplicis, in alijs ecclesijs cathedralibus pro Romani ritus vsu.

Tabella item de certis statis horis diuinorum officiorum, & pulsationis campanarum.

Tabella colorum: in qua scilicet colores demonstrantur, qui singulis diebus ex sanctæ matris ecclesie instituto adhibentur.

Tabella de statutis canonicalibus capitularibusve.

Tabella triplex regularum de puncta-

tionibus.

Tabella de regulis capitulorum congregationumve canonicalium, sacerdotilium, & clericalium.

Tabella item de functionibus minorum & maiorum ordinum.

Tabella clericorum qui adscripti sunt.

Tabella de ijs, quæcunq; ad ecclesie cultum, decorem, ac nitorem pertinent.

Tabellæ denique aliæ numero plures, quæcunq; de ritu disciplinaue ecclesiasticæ edentur.

Tabella statutorum dierum, quibus decreta, vel de canonicali, vel clericali disciplina, ex constitutione puinciali legèda sunt.

Tabella item instar calèdarii, selectorum decretorum, sanctionum, constitutionumq; tantum Pontificalium quam Episcopaliū, quæ certis anni diebus euulgari debet.

Tabella etiam regularum de oratione quadraginta horarum.

Tabellæ duæ pluresve de diuersis orationibus pro varietate temporum, vsu fidelium ad eam orationem cõuenientium.

Tabella etiam de officijs parochialibus.

Tabella itidem vna de confessorijs.

Tabellæ duæ excommunicationum; vna latino, altera vulgari sermone explicata.

Tabella vna festorum dierum, qui ex præcepto, vel ex consuetudine, votove coluntur.

LIBER præterea anniuersarius isque vnus, de sacerdotibus celebrantibus: in quo scilicet libro sua manu notent subscribantve sacerdotes, qui singulis diebus in ea ecclesia Missæ sacrum fecerint.

Liber rursus vnus, idemque anniuersarius, de punctationibus sacerdotum qui non celebrarint.

Liber item anniuersariorum quæ quotannis celebrata sunt.

Liber vnus de distributione sacrorum oleorum.

Liber, siue volumen vnum constitutionum variarum pontificalium, quæ in singulos annos editæ sunt, atque edentur in posterum.

Liber item vnus, seu volumen decretorum, edictorum, & aliarum id generis sanctionum Episcopaliū.

Libri quoque seu volumina sequentia,
vt potè.

Blibiorum sacrorum volumen vnum.
Iuris canonici corpus vnum.
Concilij Tridentini volumen vnum.
Concilij Prouincialis vniuscuiusq; Me-
diolanensis volumen vnum.
Synodi vniuscuiusque Diocesanæ volu-
men vnum.
Liber, seu exemplum vnum decretorum
vifitationis Apostolicæ.
Liber etiam vnus harum Instructio-
num.
Liber hiftoriæ probatæ de reliquijs sa-
cris in ecclesia reconditis.
Liber canonum pœnitentialium.

Libri item Parochiales in Ecclesia ca-
thedrali, hi scilicet.

Liber de Baptizatis.
Liber de Confirmatis.
Liber de Matrimonio iunctis.
Liber de votis, & pijs consuetudini-
bus.
Liber de statu animarum.
Liber de distributione elemosinarum.
Liber de peregrinis paschæ tempore in
ecclesia cathedrali sacram communio-
nem sumentibus.
Liber formularum de denunciationibus
dierum festorum, & cuiuscunque gene-
ris ad parochi munus pertinentis.
Liber seu volumina literarum & instru-
ctionum pastoralium de solennitatibus,
de sacris temporibus, & alijs.
Formæ etiam, seu designationes bap-
tisterij, sacriarij, reliquiarij, & aliarum
omnium singulariumq; rerum operum-
ve, quæ his duobus instructionum libris
commonstrata sunt.

Suppellex instrumentalis, quæ certo lo-
co Sacrifiæ proximo af-
feruatur.

Tripodes cum suis patellis vasibus-
ve focarijs numero tres.
Forcipes ferrei tres item.
Cochlearia ferrea totidem.
Vasa olearia maiora tria, ad vsum olei
lampadum recondendi.

Vasa minora, qui gutti dicuntur, totidè
ad illum ipsam vsum.

Infundibula & vasa duo, ad olei è va-
se maiusculo depromendi, rursusque
in alterum minusculum infundendi v-
sum.

Scopula parua ex cannulis palustri-
bus ad detersionis vsum numero de-
cem.

Scopæ maiores numero quinque.

Scala gestatoriæ numero tres: quarum
vna altior.

Ligones tres.

Battila totidem.

Hastilia seu perticæ quinque.

Longuria totidem, plurave.

Spongiæ grandiusculæ quatuor.

Rutra duo.

DE RATIONE MULTIPPLICIS Apparatus.

Quoniam verò pro ratione officij
diuini, quod modò solennius, mo-
dò minus solenniter fit, prout diei vel
celebritas, vel commemoratio, vel so-
lennitas quæ agitur, requirit; illud pla-
nè conuenit, vt sicut ei diei aut solenni-
tati officium omni ex parte consentit;
ita ex sanctæ matris ecclesiæ vsu appa-
ratus respondeat sacrarum vestium, &
materia è qua confecta sint, pretiosio-
ri, & ornatu insigniori, & colore item,
qui vt supra in suppellectile vsui episco-
pali propriè addicta enucleatius præ-
scripsimus, conuenire debet cum officio
quod agitur.

Quare iam commonstrato simplicis sup-
pellectilis apparatu, regulæ tradendæ
sunt suppellectilis, quæ pro officij vsu
multiplicanda est.

Ac primò quidem de ea, quæ si materia
& ornatus spectatur, alia duplex, alia tri-
plex apparanda est.

Quæ porrò suppellex duplex esse debet,
illius ratio hæc est; vt vna sit vsui quoti-
diano, altera vsui solenniorum dierum;
eaque & preciosiori materia, & ornatu
insigniori.

Res igitur quæ sub hanc duplicis sup-
pellectilis regulam cadunt, hæc sunt, vt
potè.

Enumeratio rerum quæ duplicantur.

Rux.

Candelabra sex.

Emunctoria duo.

Tabella secretorum.

Mappa maior.

Mappæ minores.

Tela stragula altaris.

Tapetum bradellæ altaris.

Cingulum sacerdotale.

Cingulum diaconale.

Cingulum subdiaconale.

Hamularum paria duo.

Pelvicula vireolorum.

Tabella gestatoria pacis offerendæ.

Thuribula duo.

Acerræ binæ.

Cochlearia bina.

Cereostata bina.

Conopœum tabernaculi maioris.

Vmbella processionalis.

Vasculum gestatorii aquæ benedictæ.

Aspergillum.

Peluis ad vsum lauationis manuum.

Vrceolus grandiusculus.

Suppellex rerum quæ triplices esse debent.

Quæcunque autem res infra demonstrata sunt, hac regula comprehenduntur, ut triplices esse debeant; cum singulas singulis diebus pretiosiori & materia & ornatu respondere conveniens sit: ita scilicet ut quæ minus pretiosæ minusve insignes existunt, vsui quotidiano sint; quæ vero aliquando pretiosiores, in festorum dierum officio; quæ denique longe insigniores & materia, & opere, & ornatu; in solennitatibus ut par est maioribus adhibeantur. Atque hæc quidem sunt.

Pallium.

Velamentum ad ornatum frontispicii altaris.

Amictus sacerdotalis cum fascia.

Alba sacerdotalis cum auriphrygio.

Manipulus sacerdotalis.

Stola sacerdotalis.

Planeta.

Amictus diaconalis cum fascia, seu auriphrygio.

Alba diaconalis cum grammatis, seu auriphrygijs.

Amictus subdiaconalis cum fascia, seu auriphrygio.

Alba subdiaconalis cum grammatis, seu auriphrygijs.

Dalmatica diaconalis.

Tunicella subdiaconalis.

Stola diaconalis.

Manipulus diaconalis.

Manipulus subdiaconalis.

Velum subdiaconale.

Velum calicis.

Sacculus corporalis.

Integumentum lectorarij in basilica Metropolitana.

Integumentum ambonis, vel suggesti.

Integumentum Missalis.

Pulvinar Missalis.

Integumentum lectorilium gestatoriorum, & statariorum.

Suppellex sacrarum vestium indumentorumve supra nominatim expositorum, quorum apparatus quintuplex esse debet.

Atque hæc quidem res sigillatim supra enumerata, sub rationem triplicis suppellectilis cadunt: nunc sequitur regula, qua comprehenduntur indumenta, ornamenta ve sacra, quorum supra expositorum vnusquisque apparatus, tum qui pretiosior, tum rursus qui minus pretiosus, tum item qui quotidianus est, quintuplex requiritur, pro instituta in diuinis officiis colorum varietate; ita scilicet, ut quotidiani vsus apparatus sit, vnus albo colore, alter rubro, tertius violaceo, quartus viridi, & quintus nigro. Hæcque item regula sit de apparatu tum solennium dierum vel officiorum, tum solennitatum etiam maiorum.

Indumenta vero quintuplicis huius apparatus sunt scilicet.

Pallium.

Velamentum frontispicii altaris.

Auriphrygium amictus sacerdotalis.

Auriphrygium alba sacerdotalis.

Manipulus sacerdotalis.

Stola sacerdotalis.

Planeta.

Pluviale.

Auriphrygium amictus diaconalis.
 Auriphrygium item amictus subdiaconalis.
 Grammatæ, seu auriphrygium albæ diaconalis.
 Grammatæ, seu auriphrygium item albæ subdiaconalis.
 Dalmatica diaconalis.
 Tunicella subdiaconalis.
 Stola diaconalis.
 Manipulus diaconalis.
 Manipulus subdiaconalis.
 Velum subdiaconale ad vsum ferendi calicis, patenæve sustinendæ.
 Velum calicis.
 Saculus corporalis.
 Signaculum Missalis.
 Integumentum Missalis.
 Puluinar Missalis.
 Integumentum lectionarij.
 Integumentum epistolarij.
 Integumentum euangelistarij.
 Integumentum lectorilium statariorū.
 Integumentum lectorilium gestatoriorum.
 Integumentum ambonis, vel suggesti.
 Pluualia tot, quot canonici, & dignitate præditi, Mansionarij, alijque id generis ministri.
 Sed hæc triplici tantum colore, scilicet albo, rubro, & violaceo.
 Planetæ etiam totidem, quot canonici, dignitate præditi, alijve sunt qui sacerdotales dignitates obtinent: sed triplici tantum vsupra colore, albo, nigro, & violaceo.
 Dalmaticæ item, quot canonici, alijve diaconales præbendas obtinentes, triplici etiam colore vt supra.
 Tunicellæ subdiaconales itidē vsupra.

Suppellex indumentorum lineorū, quæ multiplicia esse debent ob commutationis vsum, dum partim ea lauantur.

Indumenta è lino, bysso, canna, & iue confecta, quæ ministerijs ecclesiasticis addita sunt, cum munda in primis, nitida, candida, ab omniq̄ labe pura atque integra non sine mysterij etiam significatione ex patrnm traditione esse debeant; ac proinde crebro purgari la-

uariq; opus sit, vt dum lauantur quæ sordida sunt, alia nitida non desint ad vsum sacrorum ministeriorum; multiplicia ac plura ob mundiciem retinendam sanè quidem illa esse oportet.
 Ponemus igitur mox infra singula eiusmodi indumenta, eorumque enumeratorum totam summam.

Indumenta lineæ Altaris in Missis conuentualibus.

M Appæ maiores sex.
 Mappæ minores duodecim.

Indumenta lineæ sacerdotalia in Missis conuentualibus.

A Mictus viginti,
 Albæ viginti,
 Corporalia decem & octo.
 Purificatoria triginta sex.
 Mantilia ad vsum abstergendi manus in Missæ sacro viginti quatuor.
 Mantilia in Sacristia appendenda ad vsum lauationis manuum duodecim.
 Sudariola ad vsum purgandi nares cum opus est in Missæ sacro, triginta.
 Funiculi sudariorum cum globulis decem.
 Mappæ quinque vsui altaris mensæve, vbi sacerdos sacris vestibus induitur.
 Sacculi linei vsui vniuscuiusque calicis bini.

Indumenta lineæ vsui ministrorum in Missa conuentuali inferuentium.

A Mictus diaconales viginti item.
 Albæ diaconales totidem.
 Amictus subdiaconales viginti item.
 Albæ subdiaconales totidem.

Indumenta lineæ vsui sacre communione populò in ecclesia ministrandæ.

M Appæ longiores ad substernenda scanna, numero decem, plures patiore sive pro populi ratione.
 Mappæ breuiore subter sanctissimam Eucharistiam sustinendæ, dum sacramentum ministratur, quinque.

In-

Indumenta linea vsui varijs ministerijs.

Superpellicea quatuor sexve ad varia sacerdotalia ministeria. Superpellicea tria plurave vsui clericalem ministeriorum. Sabaria ad vsum abstergendi caput infantum baptizatorum sex, plurave.

DE SUPELLECTILE ALTARIS minoris in basilica cathedrali.

Atque hæc quidem de supellectile altaris maioris, & reliquo omni apparatu mox suis titulis supra distinctè exposito: nunc verò sequitur suppellex altaris minoris in cathedrali basilica positi, proprios annuos redditus, aut censum, aliunde emolumentum ex legato aut aliunde habentis, ut ibi Missæ sacræ fiat.

Quæ porro suppellex vniuscuiusque scilicet altaris minoris apparabitur hæc ut infra.

Cruce vna.

Candelabra duo cum suis operculis extinctorijs.

Emunctorium vnum.

Altare portatile, cum scilicet altare ipsum consecratum non est.

Tabella secretorum.

Mappæ minores duæ.

Mappa maior.

Pallium.

Velamentum frontispicij altaris.

Tela stragula altaris.

Tabella orationis de Sancto, cuius nomine altare vocatur.

Tabella orationum de Sancto Sanctissime, quorum insignes reliquæ in eo altari reconduntur.

Amictus cum fascia, seu auriphrygio.

Alba cum suis grammatis; seu auriphrygijs.

Cingulum.

Manipulus.

Stola.

Planeta.

Calix.

Patena.

Velum calicis.

Sacculi calicis.

Theca calicis.

Corporale cum palla.

Sacculus corporalis.

Capsulæ binæ vsui corporaliæ.

Purificatorium.

Capsulæ binæ vsui purificatoriæ.

Urceolorum paria duo.

Pellicula urceolorum vna.

Missale vnum.

Integumentum Missalis.

Signaculum Missalis.

Puluinar Missalis.

Mantile ad manus abstergendas in Missæ sacro.

Sudariolum ad nares expurgandas cum opus est in Missæ sacro.

Funiculus cum globulo.

Crepidarum mundarum par.

Cereostata bina.

Opercula eorum restinctoria, totidem.

Tintinnabulum gestatorium, si quando ut supra altari appensum non est.

Armarij proprium, aut locus proprius armarij proprii in sacristia; in quo calix, patena, corporalia, & purificatoria, & cætera id generis, tum præterea in quo sacræ vestes ornamentave ad huius altaris vsum reponantur.

Enumeratio rerum, quarum apparatus pro diei ratione duplex, & pro colorum varietate idem quintuplex est.

In hac altaris minoris supellectile ratio habenda est rerum tantum, quæ pro vsu quotidiano, festorumq; dierum celebritate duplices esse debent, & pro colorum distinctione, singulæ præterea quintuplices.

Quæ igitur res duplicantur, ut scilicet ad quotidianum & solennius officium adhibeantur, hæc sunt.

Pallium.

Auriphrygium, seu fascia amictus.

Auriphrygium albæ.

Manipulus.

Stola.

Planeta.

Velum calicis.

Sacculus corporalis.

Integumentum Missalis.

Puluinar Missalis.

Harum sacrarum vestium & indumentorum apparatus uterque, vnus scilicet vsus quotidiani, & alter pretiosior solenniorum officiorum, quintuplex esse debet: ita vt vniuscuiusque apparatus indumenta singula sint numero quinq; nempe vnum colore albo, alterum rubro, tertium violaceo, quartum viridi, quintum nigro.

Lineorum indumentorum suppellex.

L Intea præterea indumenta, quæ ob causas supra in altari maiori expositas, plura etiã in minori esse oportet, hæc sunt nomina, singulaq; supplicata:

Mappæ maiores tres.
Mappæ minores sex.
Amictus duodecim.
Albæ totidem.
Corporalia quinque.
Purificatoria decem & octo.
Mantilia minora ad manus abstergendas in Missæ sacro sex.
Sudariola ad nares expurgandas sex.
Funiculi sudariolorum cū globulis tres.

Suppellex altaris minoris nullo modo dotali, ab Episcopo tamen ob necessariam causam permissi.

S I quod verò altare minus Episcopus ob necessarium vsum ornatum ve, aut construendum, aut quod constructum est, permittendum censuerit; nec vlla tamen ratio sit, qua ad illud instruendum atque ornandum omnis illa suppellex inq; supra in altari minori demonstrata parari possit; aut breui temporis spatium id omne genus præstari non queat: vt tamẽ interea dum reliqua suppellex apparabitur, opportuno tempore illud apparatus ornatum ve esse possit, suppellex saltem exigua infra notata comparanda erit.

Crux vna.

Candelabra duo.

Pallia saltem quinque ex diuersis coloribus pro instituto ecclesiæ.

Altare portatile, si altare ipsum consecratum non sit.

Mappæ breuiiores tres.
Mappæ longiores duæ.

Tabella orationis de Sancto cuius nomine altare nuncupatur.

Tabella item orationis de Sancto, cuius reliquæ insignes in eo altari reconduntur.

Suppellex vsui communi altarium minorum.

I N Basilica cathedrali sæpè contingit, & canonicos, & alios sacerdotes solo deuotionis studio, non ex aliquo vel pij legati, vel dotis altaris, titulive onere, in altario maiori aut minori Missæ sacrum facere: quo fit, vt nisi alia sacrarum vestiu suppellex in sacristia sit, necesse habeant vti sacro vestitu, qui propriè Missæ conuentualis cultui addictus est; indeque eueniat, vt illius vestitus pars, & planeta præsertim, frequentius vsu conteratur, attrituque laceatur, & corrumpatur: sicque cum reliquis Missæ conuentualis indumentis, cum dalmatica scilicet & tunicella quæ attritæ non sunt, minus decore conueniat.

Rursus altare indotatum in eadem Basilica vsupra aliquando permissum, vt plerunque fit, suppellectilem non habet necessariam ad Missæ sacrum faciendũ: sæpèq; etiam hoc accidit, vt quod altare dotatum est, tota illa præscripta suppellectile ob celsus tenuitatem alimve causam instrui non potest, aut saltem ad eam comparandã longius temporis spatium requirit. Ideo vt huius & illius altaris ornatui atque apparatus ad Missæ sacrum necessariò subueniatur; vtque vestitus Missæ conuentualis vsui addictus integer totus & inter se congruens conseruetur, simulque eorum sacerdotum vsui prouideatur: est sanè conueniens in eadem Basilica cathedrali præter proprium vniuscuiusque altaris apparatus aliam etiam sacrarum vestium suppellectilem comparari, quæ vsui communi sit, & illorum canonicorum sacerdotum ve, & altaris indotati & dotati etiam, aliqua tamen apparatus parte egentis. Hæc porro suppellex tâta sit saltem, quãta vnicuique altario minori supra præscribitur.